

Catàleg de varietats tradicionals d'arbres fruiters

Hivern 2022 - 2023

Totes les varietats d'arbres fruiters que el viver Lo Verger cultiva són varietats tradicionals, varietats que han estat seleccionades i conservades pel seu gust excepcional, la rusticitat i, en la mesura del possible, per la seva resistència a malalties. Però la recerca de noves varietats no s'atura. Si coneixeu arbres que van ser plantats per padrines i padrins i que la seva fruita sigui excepcionalment bona, poseu-vos en contacte amb nosaltres!

El viver es troba situat a 600 metres d'alçada, a Gerri de la Sal, a l'extrem sud del Pallars Sobirà, a cavall entre la zona prepirinenca i la zona pirinenca. L'origen de les varietats és divers, des del Pallars fins a altres racons d'Europa. Sobretot, referent a les varietats pallareses, es busca salvaguardar el patrimoni fruiter únic de la vessant sud pirinenca, el qual ha anat quedant a l'oblit amb l'abandonament dels cultius dels darrers anys.

Es cultiva una superfície d'uns 1200 m² sense fer ús de cap pesticida, ni herbicida, ni adob químic. Els arbres els cuidem de manera artesanal amb algun preparat natural i una mica de compost certificat ecològic. Així doncs i de moment, aquest primer any de cultiu el viver no ha fet els tràmits per la certificació en agricultura ecològica.

El viver Lo Verger és una aventura que tot just comença. A principis de 2022 el viver va començar a germinar. Està sent un primer any de cultiu climatològicament complicat, primer van ser les gelades tardanes de principis d'abril, després va ser la sequera i les temperatures tòrrides d'aquest estiu i per acabar, vam patir una forta pedregada a principis de setembre. Però malgrat tot, els arbres estan sans i amb ganes de trobar casa nova!

El que més desitgem es poder repartir arbres fruiters al màxim d'horts, trossos i jardins. El viver us proposa una alternativa al model agroindustrial dominant i us dona la mà per treballar plegats per a la suficiència alimentària del territori.

Estem inscrits al registre oficial d'empreses proveïdores de material vegetal amb el número ES-09250617.

Els portaempelts

Per tenir èxit amb els fruiters, primer de tot és necessari escollir un portaempelt. Un portaempelt, també anomenat peu, constitueix el sistema radicular de l'arbre, és a dir, tot el que es troba per sota de l'empelt. Preneu un moment per pensar en el portaempelt més adient pel vostre sòl, el vostre clima i el port de l'arbre que es busqui.

Albercoquers i pruneres

- Mirabolà: Provenient de llavor. S'adapta sobre la gran majoria de sòls, fins i tot els més pobres i els més calcaris. Bona resistència a la sequera. Marc de plantació aconsellat 5 x 6 m.

Cirerers

- Franc: Provenient de llavor. Molt vigor, gran longevitat. Apropiat per sòls profunds, frescos i permeables. Ideal per sòls àcids. A evitar en sòls calcaris i ambients secs. Marc de plantació aconsellat 6 x 6 m o més.
- Santa Llúcia: Provenient de llavor. Longevitat més curta que el cirerer franc. Adaptat a terrenys secs, pedregosos, calcaris. Marc de plantació aconsellat 5 x 5 m.

Presseguers

- Franc de presseguer: Provenient de llavor. Vigorós, productiu. Apropiat per sòls àcids. Marc de plantació aconsellat 4 x 5 m.

Pereres

- OHF 87: Selecció de perera amb lleugerament més vigor que el portaempelt de codonyer BA29. Suporta bé els sòls calcaris i desenvolupa un bon sistema radicular. Més tolerància a temperatures extremes que el codonyer BA29. Marc de plantació aconsellat 5 x 6 m.
- Codonyer BA29: Provenient d'esqueix. Apropiat per sòls rics, frescos i profunds. Certa tolerància a sòls calcaris, però a evitar en sòls massa calcaris. Marc de plantació aconsellat 4 x 5 m.

Pomeres

- Franc: Provenient de llavor. Molt vigorós, tarda a l'hora d'entrar en producció, forta producció i gran longevitat. S'adapta bé a qualsevol terreny, però és menys apropiat per a sòls calcaris. Necessita poques cures, molt independent. Marc de plantació aconsellat 5 x 6 m o més.
- M7: Provenient d'esqueix. Selecció de pomera. Menys vigor que la pomera franca. Adequat per a sòls calcaris i secs. Marc de plantació aconsellat 5 x 5 m.

Períodes de maduració i conservació

Espècie	Varietat	Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Setembre	Octubre	Novembre	Desembre
Albercoquers	Bulida												
Cirerers	B. Burlat												
	Popa de vaca												
	B. Trompe de geai												
Codonyers	Aromatnaya												
	Gegant de Vranja												
	del país												
Figueres	Breva												
	Sajola												
	Coll de Dama Negra												
Magraners	Mollar de Elche												
	Sebastià												
Nogueres	del país												
Pereres	P. de Trévoux												
	Conference												
	de Puigcerdà												
	de Cardós												
Pomeres	Gravenstein												
	Reina de reinetes												
	Senyorettes												
	Verda donzella												
	Belle Fille de Salins												
Presseguers	de vinya												
	Nectarina Felligni												
	de Calanda												
Pruneres	des Béjonnières												
	Reina Clàudia Verda												
	Mirabelle de Nancy												
	d'Agen												
	Prinyoner Pla de Corts												
	Rovell d'ou												
Vinya	12 campanades												

Període de maduració

Període de conservació

Descripció de les varietats

ALBERCOQUERS empeltat sobre mirabolà

12 €

Varietat	Descripció	Maduració
Bulida	Fruits grossos primerencs de color taronja daurat. Molt sucós i perfumat. Varietat ben adaptada a climes càlids. És originària de Múrcia.	Finals de juny

CIRERERS empeltats sobre cirerer franc o Santa Llúcia

12 €

Varietat	Descripció	Maduració
Bigarreau Burlat	Cireres grosses d'un vermell fosc brillant. Polpa ferma, cruixent, dolça i perfumada. Boníssima! Molt popular a França.	Finals de maig
Popa de Vaca	Varietat pallaresa, ben única! Els últims cirerers els trobem al poble de Balestui i a la col·lecció de varietats locals del Consell Comarcal del Pallars Sobirà. Com el seu nom indica, les cireres tenen una forma que recorda a les mamelles d'una vaca. Cireres allargades, de pell vermellosa clara, polpa blanca i ferma.	Principis de juny
Bigarreau Trompe Geai	Cireres grogues, dolces, de mida mitjana, polpa ferma. Els ocells no se les menjaran, esperaran que es posin vermelles...!	Mitjans de juny

CODONYERS empeltats sobre codonyer BA29

12 €

Varietat	Descripció	Maduració
Aromatnaya	Fruits de mida mitjana, groc daurat. El seu aroma és lleugerament de cítric. La seva particularitat és que a la que els codonys són ben madurs, aquests perden la seva astringència, fet que us permetrà degustar-los crus, tot i que també són bons cuits. Varietat d'origen rus.	Octubre
Gegant de Vranja	Fruits molt grans en forma de pera i ben perfumats. Cada codony pot arribar a pesar 1,5kg! L'arbre és molt vigorós i productiu. És originària de Sèrbia.	Mitjans d'octubre
del país	L'arbre mare el trobem a Gerri de la Sal. Ideal per transformar-lo en codonyat i en allioli de codony. Ben adaptat a les condicions locals.	Octubre

FIGUERES esqueixos**8 €**

Varietat	Descripció	Maduració
Breva	Produeix figafors i figues. Les figafors maduren a finals de juny-principis de juliol, són més grans que les figues. Le figues maduren a partir de mitjans d'agost i són més petites que les figafors, més dolces però amb menys aroma. Només obtindrem figafors en climes càlids, en climes freds no sobreviuen a l'hivern.	Finals de juny/principis de juliol i mitjans d'agost. al Baix Llobregat
Sajola	Figues de mida petita i blanques. Antigament s'utilitzaven per assecar.	Agost, al Baix Llobregat
Coll de Dama Negra	Excel·lent qualitat gustativa! La pell de les figues és morada, la polpa granatosa. Ben dolça. Varietat tardana, adaptada en clima càlid. L'arbre és vigorós.	Des de finals de setembre fins a finals d'octubre, al Baix Llobregat

MAGRANERS esqueixos**8 €**

Varietat	Descripció	Maduració
Mollar de Elche	Fruit de gros calibre. Granes vermelles, sucoses, dolces i amb la llavor tova, fent agradable al mastegar-la. Originari d'Elx, Alacant.	Octubre
Sebastià	Esqueix originari de Gerri de la Sal, d'un magraner que creix esporàdicament en un marge. L'atzar de la genètica ens ha regalat unes magranes salvatges, adaptades a les condicions locals i dolces! La pell de la magrana és verda amb tons vermells a la cara assolellada. La llavor és dura, però sense ser incòmode al mastegar. Molt bona conservació, fins a 2 mesos.	Mitjans d'octubre

NOGUERES de llavor**8 €**

Varietat	Descripció	Maduració
del país	Reproduïda a partir de nous provinents d'una noguera silvestre d'Enseu. De calibre mitjà a petit, d'un sabor intens i dolç.	Octubre

PERERES empeltats sobre codonyer BA29**12 €**

Varietat	Descripció	Maduració	Conservació
Primerenca de Trévoux	Pera de mitjà a gran calibre. Pell fina, groga, amb presència de puntejat. Polpa blanca, perfumada i refrescant, es fon a la boca. Pol·linitzada per Conference. Varietat originària del nord de Lió.	Principis d'agost	Alguns dies
Conference	Pera de calibre mitjà, allargada, de pell verda que esdevé marró. Polpa fina i melosa, sucosa, dolça i perfumada. Arbre productiu. Sensible a la sequera. Pol·linitzada per la perera de Puigcerdà. Varietat originària d'Anglaterra.	Setembre / Octubre	1 mes
de Puigcerdà	Fruits grossos de pell verda-groguenca amb presència de puntejat. Polpa melosa, sucosa, dolça i molt perfumada. Varietat originària de la Vall del Loira, antigament va ser molt cultivada a la Cerdanya, d'aquí el seu nom en català. A França s'anomena Doyenné du Comice.	Octubre	1 mes
de Cardós	És la varietat de pera més popular al Pallars. La seva qualitat gustativa és mediocre en cru, però un cop cuita és exquisida. El tret principal que la defineix és que al coure el color de la polpa passa a rosat. Provenient de Montardit de Dalt. Empeltat sobre codonyer BA29 i sobre perera OHF.	Finals d'octubre	Tot l'hivern

POMERES empeltats sobre pomera franca i M7**12 €**

Varietat	Descripció	Maduració	Conservació
Gravenstein	Poma primerenca de gran valor gustatiu. La polpa és cruixent, molt sucosa i amb un sabor pronunciat molt agradable. Produeix millor en alçada. Origen danès.	Finals d'agost	1 mes
Reina de reinetes	Excel·lent varietat pol·linitzadora degut a la seva floració esglaonada. Força resistent a les gelades tardanes. El seu perfum és salvatge, entre ensucrat i acídul, és sucosa i perfumada. Bon comportament en alçada. Originària de centreeuropa.	Principis de setembre	1 mes
Senyorettes	Pell de color groc verdós amb tonalitats vermelles a la part assolellada. Polpa cruixent, de gust suau i agradable. Varietat local pallaresa.	Octubre	Fins a 3 mesos

Verda donzella	Poma de calibre mitjà, més ampla que alta. Pell de color blanca-groguenca, lluent amb tons vermells a la part assolellada. Polpa entre blanca i verdosa, sucosa, textura ferma, dolça i perfumada. També es consumeix cuita. Originària de l'Aragó.	Octubre	Tot l'hivern
Belle Fille de Salins	Pell amb tonalitats roses. Polpa de color blanc immaculat, cruixent, molt sucosa, dolça i perfumada. Floració molt tardana, així doncs, és una varietat molt resistent a les gelades primaverals. Adaptada a climes freds i a l'alçada. Originària d'un poble del massís del Jura amb presència de salins (d'aquí el nom). Igual que Gerri!	Novembre	Fins a principis de primavera!

PRESSEGUERS empeltats sobre presseguer franc

12 €

Varietat	Descripció	Maduració
Nectarina Felligni	Pell llisa de color granatosa. Varietat de polpa groga, dolça i perfumada. El calibre és de mitjà a petit. Bon comportament en alçada. Varietat vigorosa i productiva. Molt resistent a l'arrufat.	Mitjans d'agost
de Vinya	Pell groga amb tonalitats vermelles al costat on li ha tocat el sol. Polpa groga, ferma, dolça i poc sucosa.	Agost (a l'Empordà)
de Calanda	Fruit de gran calibre. Pell groga uniforme. Polpa groga, ferma i dolça. Tradicionalment cultivat a la comarca del Baix Aragó.	Finals de setembre

PRUNERES empeltades sobre mirabolà

12 €

Varietat	Descripció	Maduració
des Béjonniers	Petit fruit groc daurat, sucós i dolç. De gust recorda als albercocs. Originària de la Vall del Loira.	Principis d'agost
Reina Clàudia Verda	Considerada per molts com la millor varietat de pruna. Pell verda intens fins i tot quan són madures. Polpa de color groga-verdosa, sucosa i dolça. Bon comportament amb l'assecat. L'origen és dubtós.	Principis d'agost
Mirabella de Nancy	Pruna de petit calibre. De color groc tant l'exterior com l'interior. Molt productiu, excel·lent qualitat. Evitar en climes càlids. Molt ben adaptada a l'alta muntanya.	Mitjans d'agost

d'Agen	Pruna de calibre mitjà a gros de forma allargada. Pell de coloració violeta. Polpa sucosa i dolça. Es pot consumir tant crua, com en melmelades o assecada. Molt cultivada al sud-oest de França per fer-ne pruna seca.	Finals d'agost
Prinyoner Pla de Corts	Fruita ben apreciada al Pallars i a altres racons del Pirineu. Pell de color verd-violaci. Polpa groga-verdosa. El calibre dels prinyons és molt petit, tenen 2 cm de diàmetre. Com un caramel, petit, dolç i poc sucós, ideal per anar picant! Semblaria que són bons per assecar. Molt ben adaptada a les condicions locals.	Finals d'agost
Rovell d'ou	Pruna de petit calibre. Pell groga i polpa groga, sucosa i dolça. Varietat pallaresa conservada pel Consell Comarcal.	Finals d'agost

VINYA esqueixos

8 €

Varietat	Descripció	Maduració
12 Campanades	Raïm de taula blanc. Rodó, de calibre mitjà, pell gruixuda i dolç. Molt bona conservació, tradicionalment es conservava en un lloc fresc, penjat i es menjava la nit de cap d'any. Esqueix provinent d'una parra de La Pobla de Segur.	Finals de setembre

Arbres fertilitzants

Arbres de la família de les fabàcies (o lleguminoses), el seu paper principal és el de fixar el nitrogen atmosfèric al sòl. Això és possible gràcies a la simbiosi de les arrels amb unes bactèries. Aquests arbres i arbusts es planten entre els fruiters per així fertilitzar sense necessitat d'aportar cap mena d'adob. Es poden anar podant al llarg del temps fins que comencin a ocupar massa espai, serà llavors quan es podran talar. Cada vegada que podem una branca, una part igual de les arrels mor, aportant així nitrogen i deixant camins lliures per les arrels dels arbres fruiters.

Varietat	Nom llatí	Descripció
Espantallops	<i>Colutea arborescens</i>	Arbust de fins a 3 metres d'alçada originari de la regió Mediterrània, a muntanya el trobem fins als 1500 metres. Floració groga entre maig i agost. Molt apreciat pels insectes pol·linitzadors.
Arbre de l'amor	<i>Cercis siliquastrum</i>	Arbre de fins a 10 metres d'alçada originari de la regió oriental de la Mediterrània. Resisteix a temperatures de fins a -15°C, però no tolera bé les fortes gelades perllongades. Floració rosa intens entre abril i maig. Molt apreciat pels insectes pol·linitzadors.